

Gozdno gospodarstvo Novo mesto praznuje 70-letnico

5. septembra 2015 so delavci in nekdanj zaposleni v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto obeležili 70. letnico obstoja podjetja.

Kot se spodobi za tak praznik, so ga v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah obeležile dobra organizacija, prijeten program, velika udeležba vabljenih in njihovo dobro razpoloženje. Prostor v šotoru in njegovi okolici je bil nabit z njihovim ponosom, da so bili in so sestavni del uspešnega podjetja.

Za to priložnost je Andrej Kastelic, direktor podjetja povedal kar nekaj misli o zgodovini in bodočnosti gozdnega gospodarstva.

Kako bi na kratko opisali zgodovino gozdnega gospodarstva. Kateri so bili glavni mejniki v njegovem obstoju?

Gozdno gospodarstvo Novo mesto d.d., ki velja za eno večjih gozdnih gospodarstev v Sloveniji, je zaživelo leta 1945, ko so bile ustanovljene gozdne uprave v Novem mestu, Črnomlju, Straži in Soteski z namenom, da bi gospodarile z gozdovi na območju

Dolenjske in Bele krajine. Podjetje se je skozi zgodovino večkrat preimenovalo ter doživelo več organizacijskih sprememb, ki jih je narekovala zakonodaja. Leta 1965 pa je Zakon o gozdovih določil, da se gozdnogospodarski organizaciji dajo v gospodarjenje tudi zasebni gozdovi, kar se je ohranilo vse do leta 1993, ko je bil sprejet nov Zakon o gozdovih. Ta zakon je ukinil temeljne organizacije združenega dela in ustanovil izvajalska podjetja in Zavod za gozdove, poleg tega pa je zakon skladno s programom o razdružitvi razdelil tudi premoženje. Podjetje je pripravilo skladno z Zakonom o lastninskem preoblikovanju program lastninjenja podjetja in v avgustu 1995 pridobilo pozitivno soglasje oziroma odločbo. Tako so postali večinski lastniki zaposleni, nekdanji zaposleni ter upokojenci. Podobno lastniško strukturo ima

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO d.d.**

podjetje tudi danes. Lastninjenje je tako potekalo transparentno, odgovorno in pošteno, rezultat pa je viden tako pri poslovanju kot tudi pri donosu družbe zaposlenim, okolju in lastnikom.

Kako ste se uspeli razvijati v zadnjem obdobju? V kaj je bil usmerjen vaš razvoj v osnovni dejavnosti družbe? Ste s tehnološko in kadrovsko opremljenostjo konkurenčni drugim, ki opravljajo

dela v gozdovih? Je v vašem podjetju doseženo to kar se je želelo doseči v koncesijem obdobju: zaposlovati domače delavce in se opremiti in usposobiti za konkuriranje tudi tujim podjetjem?

Omenjena delniška družba velja za dober primer uspešnega podjetja,

ki ga lastniško obvladujejo zaposleni, nekdanji zaposleni in upokojenci. Taka lastniška struktura omogoča delavcem in nekdanjim zaposlenim dodaten vir prihodka iz naslova dividend, samemu podjetju pa stabilno poslovanje in dolgoročen razvoj. Skupaj z ustanovljenim invalidskim podjetjem zaposluje 200 ljudi, večinoma sekačev in ostalih gozdarskih delavcev. Poleg tega daje kruh še okoli 50 lokalnim podizvajalcem. Dejavnosti, ki jih je vsa ta leta razvijalo podjetje, so povezana z gozdarstvom. V podjetju smo usposobljeni za dejavnosti vse od načrtovanja do izvedbe sečnje in spravila lesa, izgradnje in vzdrževanja gozdnih prometnic ter gozdnogojitvenih in varstvenih del. Dejavnosti podjetja smo dopolnili še s prevozi lesa in peska, vzdrževanjem in popravilom gozdarske in transportne mehanizacije, odkupom

in prodajo lesa, proizvodnjo in prodajo vrtnin, ogrevanjem na lesno biomaso, višinskim obrezovanjem ter povezovanjem gozdne lesne verige, ki jo nadgrajujemo z lastnim žagarskim obratom v Pogancih. Lani smo lesni industriji zagotovili dobrih 275.000 m³ gozdnih sortimentov, od tega smo 47.000 m³ odkupili od zasebnih lastnikov gozdov. V podjetju smo lani predelali čez 33.000 m³ hlodovine iglavcev in listavcev. Poleg tega smo zgradili skoraj 100 km gozdnih vlak in zabeležili skoraj 17.000 gozdnogojitvenih in varstvenih ur ter opravili vzdrževanje na večini gozdnih cest na območju, ki ga pokrivamo.

Kljub spremembam in nekaterim težavam, ki so se v minulih letih dogajale v slovenski lesni industriji, smo uspeli ohraniti sodelovanje v domačih gozdno lesnih verigah. Skozi obstoj podjetja smo se trudili ohraniti gospodarske potenciale tako na področju gozdarstva kot tudi na področju lesno predelovalne industrije s poudarkom na jugovzhodni Sloveniji. S povezovanjem domačih gozdno lesnih verig smo nekoliko ublažili upad zaposlenih v omenjenih panogah. Povezovanje in poslovno sodelovanje z deležniki v regiji ima

dolgo poslovno tradicijo in se je do danes razvilo v sistem, ki omogoča stabilno oskrbo lesnopredelovalne industrije skladno z njenimi zahtevami po kvaliteti in tehničnih karakteristikah gozdno lesnih sortimentov. Danes je za obstoj teh gozdno lesnih verig in zaposlenih v obeh gospodarskih panogah ključen nadaljnji razvoj oziroma preoblikovanje modela gospodarjenja z gozdovi. Danes tako veliko večino lesa prodamo domači lesni industriji. V tujino izvažamo samo les slabše kakovosti, ki je namenjen predvsem za lesne plošče in celulozni les, domača lesna industrija pa ga ni zmožna predelati, ker nima ustreznih zmogljivosti.

Podjetje je vsa ta leta sledilo trendu profesionalizacije del v gozdarstvu tako na organizacijskem, kadrovskem kot tudi tehnološkem področju. Največje investicije zadnjih nekaj let so bile nakup najsoodobnejše opreme za strojno sečnjo lesa, postavitve sodobnega steklenjaka v sklopu vrtnarije, ureditev kotlovnice na biomaso za ogrevanje rastlinjakov ter ogrevanje nekaj zunanjih porabnikov, prav sedaj pa z dvema sušilnicama in parilnico nadgrajujemo še svojo primarno predelavo lesa. Veliko pozornosti smo namenili tudi skrbi za kakovost.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto je bilo vedno poznano po tem, da so bila vlaganja v gozdove skladna z načrti in med največjimi v Sloveniji. Se to pozna v gozdovih? Kako je z vlaganji danes?

Pridobljena mednarodna FSC standarda za okrogli les in za žagani les, potrjujeta in zagotavljata, da je gospodarjenje z gozdovi sonaravno, trajnostno in večnamensko ter tudi, da ima podjetje pošten odnos do zaposlenih in lokalnega okolja. Prav tako se v podjetju lahko pohvalimo s CE certifikatom, ki zagotavlja dobavo žaganega lesa z ustreznimi tehničnimi lastnostmi. Poleg pridobljenih standardov se kvalitetno gospodarjenje z državnimi gozdovi odraža tudi v kondiciji podjetja.

S pomočjo posluha SKZG RS je podjetje opravilo vsa predvidena vlaganja v gozdove, ki zagotavljajo trajnost in večnamensko vlogo gozdov, kar potrjuje domača in tudi tuja gozdarska stroka.

Je bila ideja proslaviti 70. let obstoja dobro sprejeta med zaposlenimi in vabljenimi na slovesnost? So stroški opravičeni z učinkom takega družabnega dogodka? Pripadnost podjetju se gotovo čuti tudi skozi udeležbo in razpoloženjem na njem.

Na obeležitvi 70-letnice podjetja so s preko 80 % udeležbo vsi zaposleni in nekdanji zaposleni dali podjetju potrditev dosedanjega dobrega dela in priznali delavcem v gozdarstvu ustrezen status.

Kaj bo za vas najpomembnejše v obdobju po poteku sklenjene koncesijske pogodbe?

V vseh dejavnostih bomo še naprej sledili tehnološkemu razvoju in se tehnično izpopolnjevali in bomo kot sodobno organizirano podjetje pripravljeni na vse poslovne priložnosti. Na območju GG Novo mesto je okrog 80 % zasebnih gozdov, ki nam predstavljajo zelo pomemben trg za storitve, s katerimi zagotavljamo kakovostno trajnostno gospodarjenje z gozdovi.

Nadaljevali bomo z dobro prakso sodelovanja z raziskovalnimi institucijami, s povezovanjem obstoječih in iskanjem novih lesno predelovalnih verig v regiji in širše znotraj države. Lastno žago v Pogancih bomo še posodabljali za dodelavo primarnih žagarskih proizvodov ter tako iskali rešitve za lastne lesne izdelke z višjo dodano vrednostjo vključno s soproizvodnjo toplotne in električne energije. Na področju vrtnarstva in hortikulture bomo nadaljevali z izpopolnjevanjem ponudbe

okrasnih rastlin in zelenjave iz lastne proizvodnje, s čimer bomo prispevali svoj delež k lokalni samopreskrbi s hrano. Nadgraditi želimo celostno ponudbo ureditve okolice, ki vključuje tako nizke gradnje kot tudi celostno urejanje vrtov.

Kakšno je pričakovanje glede gospodarjenja z državnimi gozdovi?

Poleg ustreznega modela za gospodarjenje z gozdovi, ki bo nadgradil obstoječe povezave med gozdarstvom in lesno industrijo, je s strani države za nadaljnji razvoj ključno oblikovanje ustreznega poslovnega okolja za omenjeni panogi. Ustrezno poslovno okolje bi tako privabilo tudi novo lesno industrijo v regijo, ki ima dovolj surovinskega potenciala v gozdovih ter obstoječih dobrih praks iz lokalnega okolja v predelavi lesne surovine, ki ga danes ne izkoristimo v celoti v regiji kot tudi na državnem nivoju. Določen razvoj panoge bi lahko

potekal tudi preko lesnih centrov. Pri osnovanju lesnega centra bi država s spodbujanjem medsebojnega partnerskega povezovanja ustvarila ugodno poslovno okolje za razvoj in s tem tudi nadaljnji razvoj lesne panoge. Pri vsakem lesnem centru je ključno korektno povezovanje deležnikov, ki temelji na dopolnjujočih se dejavnostih in ekonomskih načelih.

Glede na vse našete zdrave potenciale, ki jih ima podjetje, upravičeno pričakujemo, da bo država z oblikovanjem novih modelov gospodarjenja z gozdovi upoštevala dosedANJI trud za ohranitev domačih delovnih mest v gozdarstvu in domači lesni industriji. Poleg ohranitve delovnih mest naj država upošteva tudi vse obstoječe že delujoče gozdno lesne verige ter vse skupaj samo nadgrajuje.

Jože FALKNER

Gozdarski vestnik, LETNIK 73•LETO 2015•ŠTEVILKA 9
Gozdarski vestnik, VOLUME 73•YEAR 2015•NUMBER 9
Gozdarski vestnik je na Ministrstvu za kulturo vpisan
v Razvid medijev pod zap. št. 610.
Glavni urednik/Editor in chief
mag. Franc Perko

Uredniški odbor/Editorial board

Jure Beguš, prof. dr. Andrej Bončina, prof. dr. Robert Brus, Dušan Gradišar,
dr. Tine Grebenc, Jošt Jakša, dr. Klemen Jerina, doc. dr. Aleš Kadunc,
doc. dr. Dario Krajčič, prof. dr. Ladislav Paule, prof. dr. Stanislav Sever,
dr. Primož Simončič, Mitja Skudnik, prof. dr. Heinrich Spiecker,
Rafael Vončina, Baldoimir Svetličič, mag. Živan Veselič

Dokumentacijska obdelava/Indexing and classification
mag. Maja Peteh

Uredništvo in uprava/Editors address

ZGD Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA
Tel.: +386 01 2007866

E-mail: franc.v.perko@amis.net, zveza.gozd@gmail.com
Domača stran: <http://www.dendro.bf.uni-lj.si/gozdv.html>
TRR NLB d.d. 02053-001882261

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana
Letno izide 10 števil/10 issues per year

Posamezna številka 7,70 EUR. Letna naročnina:
fizične osebe 33,38 EUR, za dijake in študente
20,86 EUR, pravne osebe 91,80 EUR.

Izdajo številke podprlo/Supported by
Javna agencija za raziskovalno dejavnost
Republike Slovenije

Gozdarski vestnik je eferiran v mednarodnih bibliografskih zbirkah/Abstract from the
journal are comprised in the international bibliographic databases:
CAB Abstract, TREECD, AGRIS, AGRICOLA.

Mnenja avtorjev objavljenih prispevkov nujno ne izražajo stališč založnika niti
uredniškega odbora/Opinions expressed by authors do not necessarily reflect the policy
of the publisher nor the editorial board

Tisk: Euroraster d.o.o. Ljubljana

Foto: Franc Perko